

2 hours paper

Total Marks 60

- All questions are compulsory.
- Use case laws wherever required.

- Q.1 Answer in two sentences (Any Six). (12)
- What is the purpose of Law of Torts and what does it seek to protect?
 - How does the Indian Consumer Protection Act 2019 address e-commerce transactions and online consumer protection?
 - What is Private Nuisance?
 - How does the concept of 'strict liability' apply in the Law of Torts?
 - Explain the term 'Spurious Goods' under Consumer Protection Act, 2019.
 - How are damages calculated in tort law and what factors are considered in determining the amount?
 - What is the statute of limitations in tort law and how does it impact the timeframe for filing a claim?
 - What remedies are available to consumers who have been affected by unfair trade practices?
 - What is the difference between compensatory and punitive damages in tort law, and when are they awarded?
 - What is the maximum punishment for misleading advertisements under the Consumer Protection Act 2019?
- Q.2 Write short notes on **any two** of the following. (12)
- Wagon Mound Case
 - Actio Personalis Mortis Cum Persona
 - Innuendo
 - Consumer Rights
- Q.3 Solve (**any two**). (12)
- Susan, a homeowner, notices that a tree on her neighbour's property is dangerously leaning towards her house. She notifies her neighbour about the potential hazard, but the neighbour fails to take any action. During a storm, the tree falls and damage Susan's roof.

- a. Can Susan hold her neighbour liable for the damage caused to her property? Explain.
 - b. What is the neighbour's potential defence in this situation?
2. Alice loans her bicycle to Bob for a day. While riding the bicycle, Bob accidentally collides with a pedestrian, causing injuries to the pedestrian.
- a. Can the injured pedestrian hold Alice liable for the accident caused by Bob? Explain.
 - b. Can Alice argue that she is discharged from liability since she loaned the bicycle without any negligence on her part?
3. A driver, Mary, negligently rear-ends another vehicle, causing minor damage to the rear bumper. The driver of the other vehicle, David, later experiences severe back pain and requires extensive medical treatment.
- a. Can David hold Mary liable for his back pain and medical expenses under the principle of remoteness of damage? Explain.
 - b. Can Mary argue that she is not responsible for David's back pain since it was a pre-existing condition?
4. Nirav bought 15 cars for his taxi company from Vijay. One of the car found to be defective.
- a. Can Ravi sue Vijay under Consumer Protection Act, 2019? What are the remedies available with Ravi?
 - b. What are the defences available with the Vijay? Why?
- Q.4 Answer **any two** of the following. (24)
- 1) What are the powers and functions of the Consumer Dispute Redressal Commissions established under the Consumer Protection Act 2019?
 - 2) What are the common defences available in the Law of Torts, and how do they serve to mitigate or eliminate liability? Explain with relevant case laws.
 - 3) Describe the concept of vicarious liability in tort law and explain when it applies to hold employers responsible for the actions of their employees.
 - 4) What is the concept of damnum sine injuria in the Law of Torts, and how does it differ from injuria sine damnum? Explain with relevant case laws.

2 hours paper

Total Marks 60

- सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
- आवश्यक तेथे केस कायदे वापरा.

प्र.१ दोन वाक्यात उत्तर द्या (कोणत्याही सहा). (१२)

- अ) टॉर्ट्स कायद्याचा उद्देश काय आहे आणि तो कशाचे संरक्षण करू इच्छितो?
- ब) भारतीय ग्राहक संरक्षण कायदा २०१९ ई-कॉमर्स व्यवहार आणि ऑनलाइन ग्राहक संरक्षण कसे संबोधित करतो?
- क) खाजगी उपद्रव म्हणजे काय?
- ड) 'कठोर दायित्व' ही संकल्पना टॉर्टच्या कायद्यात कशी लागू होते?
- इ) ग्राहक संरक्षण कायदा, २०१९ अंतर्गत 'बनावट वस्तू' या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा.
- फ) टॉर्ट कायद्यामध्ये नुकसानीची गणना कशी केली जाते आणि रक्कम ठरवताना कोणत्या घटकांचा विचार केला जातो?
- ग) टॉर्ट कायद्यातील मर्यादांचा कायदा काय आहे आणि त्याचा दावा दाखल करण्याच्या कालमर्यादेवर कसा परिणाम होतो?
- ह) अनुचित व्यापार पद्धतींमुळे प्रभावित झालेल्या ग्राहकांसाठी कोणते उपाय उपलब्ध आहेत?
- य) टॉर्ट कायद्यातील नुकसानभरपाई आणि दंडात्मक नुकसान यात काय फरक आहे आणि ते कधी दिले जातात?
- ज) ग्राहक संरक्षण कायदा २०१९ अंतर्गत दिशाभूल करणाऱ्या जाहिरातींसाठी कमाल शिक्षा किती आहे?

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर लहान टिपा लिहा. (१२)

- १) वॅगन माउंड केस
- २) अँक्टो पर्सनलिस मॉर्टिस कम पर्सोना
- ३) इन्युएन्डो
- ४) ग्राहक हक्क

प्र.३ सोडवा (कोणतेही दोन). (१२)

१) सुसान, एक घरमालक, तिच्या शेजाऱ्याच्या मालमत्तेवरील एक झाड धोकादायकपणे तिच्या घराकडे झुकत असल्याचे लक्षात आले. ती तिच्या शेजाऱ्याला संभाव्य धोक्याबद्दल सूचित करते, परंतु शेजारी कोणतीही कारवाई करण्यात अपयशी ठरते. वादळादरम्यान, झाड पडते आणि सुसानच्या छताचे नुकसान होते.

अ. सुसान तिच्या मालमत्तेच्या झालेल्या नुकसानासाठी तिच्या शेजाऱ्याला जबाबदार धरू शकते का? स्पष्ट करणे.

ब. या परिस्थितीत शेजाऱ्याचा संभाव्य बचाव काय आहे?

२. ऑलिस तिची सायकल एका दिवसासाठी बॉबला देते. सायकल चालवत असताना बॉब चुकून पादचाऱ्याला धडकला, त्यामुळे पादचाऱ्याला दुखापत झाली.

अ. बॉबमुळे झालेल्या अपघातासाठी जखमी पादचारी एलिसला जबाबदार धरू शकतो का? स्पष्ट करणे.

ब. ऑलिस असा युक्तिवाद करू शकते का की तिने तिच्याकडून कोणतीही निष्काळजीपणा न करता सायकल दिल्याने तिला दायित्वातून मुक्त करण्यात आले आहे?

३. ड्रायव्हर, मेरी, निष्काळजीपणे दुसऱ्या वाहनाच्या मागील बाजूस जातो, ज्यामुळे मागील बंपरचे किरकोळ नुकसान होते. दुसऱ्या वाहनाचा चालक, डेव्हिड, याला नंतर तीव्र पाठदुखीचा अनुभव येतो आणि त्याला व्यापक वैद्यकीय उपचारांची आवश्यकता असते.

अ. रिमोटनेस ऑफ डॅमेज या तत्त्वानुसार डेव्हिड मेरीला पाठदुखी आणि वैद्यकीय खर्चासाठी जबाबदार धरू शकतो का? स्पष्ट करणे.

ब. डेव्हिडच्या पाठीच्या दुखण्याला ती जबाबदार नाही, कारण ती पूर्व-अस्तित्वात असलेली स्थिती होती असा तर्क मेरी करू शकते का?

४. नीरवने विजयकडून त्याच्या टॅक्सी कंपनीसाठी 15 कार खरेदी केल्या. त्यातील एक कार सदोष असल्याचे आढळून आले.

अ. रवी विजयवर ग्राहक संरक्षण कायदा, २०१९ अंतर्गत दावा दाखल करू शकतो का? रवीकडे कोणते उपाय उपलब्ध आहेत?

ब. विजयकडे कोणते संरक्षण उपलब्ध आहे? का?

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे द्या.

(२४)

१) ग्राहक संरक्षण कायदा २०१९ अंतर्गत स्थापन केलेल्या ग्राहक विवाद निवारण आयोगाचे अधिकार आणि कार्ये काय आहेत?

२) टॉर्ट्सच्या कायद्यामध्ये कोणते सामान्य संरक्षण उपलब्ध आहेत आणि ते दायित्व कमी करण्यासाठी किंवा दूर करण्यासाठी कसे कार्य करतात? संबंधित केस कायद्यासह स्पष्ट करा.

३) टॉर्ट कायद्यातील विकेरीयस लायबिलिटीच्या संकल्पनेचे वर्णन करा आणि नियोक्त्यांना त्यांच्या कर्मचाऱ्यांच्या कृतींसाठी जबाबदार धरण्यासाठी ते कधी लागू होते ते स्पष्ट करा.

४) टॉर्ट्सच्या कायद्यामध्ये डॅमनम साइन इंजुरियाची संकल्पना काय आहे आणि ती इंजुरिया साइन डॅममपेक्षा कशी वेगळी आहे? संबंधित केस कायद्यासह स्पष्ट करा.
